

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

22 martie 2021

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

**Toma Nadejda
Catan Liliana
Diaconu Iurie
Guzun Ion
Boico Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de avocații Alexandru Borgan și Pavel Zamfir, în numele inculpatului IORDAN Dumitru, în care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

IORDAN Dumitru XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.12.2019 – 15.04.2020;

Instanța de apel: 12.05.2020 – 24.11.2020;

Instanța de recurs: 25.01.2021 – 22.03.2021.

Asupra recursurilor ordinare, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 15 aprilie 2020 IORDAN Dumitru a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal și condamnat, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la închisoare pe un termen de 4 ani 6 luni.

În conformitate cu art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani.

Cheltuielile judiciare au fost trecute în contul statului, iar corpul delict – telefonul mobil de model „Samsung Galaxy A 330” cu nr. IMEI XXXXX – a fost confiscat în proprietatea statului.

2. Pentru a se pronunța astfel, prima instanță, *în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, a constatat că IORDAN Dumitru, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu MUȘINSCHI Nicolai, MORARI Dumitru și alte persoane, materialele în privința cărora au fost disjuse în procedură aparte și în privința cărora Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, la 07.10.2019 a adoptat sentință de condamnare, având intenția obținerii unui profit personal, a îndemnat și determinat pe XXXXX la practicarea prostituției, precum și a tras foloase de pe urma practicării prostituției de către persoana nominalizată, fără ca fapta lui să întrunească elementele traficului de ființe umane, în următoarele circumstanțe:

IORDAN Dumitru la începutul lunii ianuarie 2018, acționând în complicitate cu MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru, în scopul tragerii de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană, purtând discuții prin intermediul rețelelor de socializare și promițând obținerea unor venituri care ar permite îmbunătățirea esențială a stării materiale și procurarea unui apartament, a îndemnat și determinat de XXXXX, cu consimțământul acesteia, să practice prostituția în folosul lui și a complicilor săi.

Acționând în scopul realizării intențiilor ilegale IORDAN Dumitru, în complicitate cu MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru, au îndemnat-o pe XXXXX să se deplaseze din XXXXX și la 09.01.2018 au organizat primirea și adăpostirea acesteia într-un apartament din mun. Chișinău, închiriat din prealabil.

Ulterior, continuând acțiunile infracționale IORDAN Dumitru, în perioada 09.01.2018–25.01.2018, acționând în complicitate cu MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru, coordonând de la distanță acțiunile sale cu aceste persoane, au transportat-o pe XXXXX la diferite apartamente din mun. Chișinău, unde aceasta a acordat servicii sexuale contra plată mai multor persoane, iar banii primiți pentru aceste servicii erau încasați de către MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru și ulterior împărțiți de către acestea cu IORDAN Dumitru, XXXXX pentru prestarea serviciilor sexuale pentru perioada indicată fiind în total achitată doar suma de 1800 lei.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost calificate de prima instanță în baza art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal – *proxenetismul, adică îndemnul și determinarea la prostituție, tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană, dacă fapta nu întrunește elementele traficului de ființe umane.*

Prima instanță a recalificat acțiunile inculpatului de la art. 42 alin. (2), (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal la art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal deoarece:

- din declarațiile părții vătămate și cele ale inculpatului rezultă că partea vătămată a acceptat propunerea de a acorda servicii sexuale contra plată ca o modalitate de a obține venituri mai mari decât salariul primit la locul de muncă, inclusiv pentru a acumula sursele necesare pentru procurarea unui apartament;

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost administrate probe care ar demonstra că partea vătămată a fost recrutată și transportată din XXXXX în mun. Chișinău, primită și adăpostită în mun. Chișinău pentru a acorda servicii sexuale contra plată prin amenințare, violență, răpire, înșelăciune, abuz de autoritate, de starea de vulnerabilitate sau prin alte forme de constrângere, ori profitând de imposibilitatea ei de a-și manifesta voința.

La individualizarea pedepsei s-a ținut cont de acordarea ajutorului la descoperirea infracțiunii comise, căința sinceră, vârsta infractorului, care la momentul săvârșirii infracțiunii nu avea atinsă vârsta de 21 de ani (fiind aplicabile și prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal), lipsa antecedentelor penale și a circumstanțelor agravante și s-a concluzionat că inculpatul nu prezintă primejdie pentru societate și în privința lui pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

La soluționarea chestiunii ce ține de cheltuielile de judecată, prima instanță a indicat că cheltuielile judiciare au fost efectuate în scopul stabilirii și acumulării probelor necesare pentru confirmarea vinovăției și ele țin de activitatea organului de urmărire penală și exercitarea de către acesta a competenței sale.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată, apel a declarat procurorul BALAN Veaceslav, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care IORDAN Dumitru să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal și a-l condamna la închisoare pe un termen de 7 ani, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate ce ține de angajarea în câmpul muncii pe un termen de 5 ani.

A dispune încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 8120 lei.

În motivarea apelului s-a invocat că la calificarea oficială a acțiunilor inculpatului nu s-a dat deplină eficiență prevederilor art. 118 alin. (2) Cod penal potrivit cărora *calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg se efectuează în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.*

Astfel, probele administrate confirmă că IORDAN Dumitru prin acțiunile sale a recrutat-o pe partea vătămată în scopul exploatării ei sexuale, abuzând de poziția de vulnerabilitate și înșelând-o, or el a declarat că el știa despre situația financiară precară a părții vătămate care are doi copii minori la întreținere (fiul și fratele), primea un salariu mic, i-a decedat mama, tatăl nu locuiește cu dânsa.

Potrivit discuției electronice, inculpatul a determinat-o pe partea vătămată să practice prostituția, or în situația în care ea nu avea să fie în stare financiară precară, nu și-ar fi dat acordul și a organizat transportarea părții vătămate din XXXXX, în mun. Chișinău și adăpostirea acesteia în diferite apartamente din mun. Chișinău și tot el a înșelat-o referitor la câștigul pe care urma să-l obțină.

Afirmația că, complicii la infracțiune au fost condamnați în baza art. 220 Cod penal este lipsită de temeinicie de vreme ce sentința în privința lor nu este definitivă și inculpatul a cel mai activ rol referitor la partea vătămată, el fiind persoana ce a contactat cu partea vătămată și a întreprins măsuri necesare în vederea recrutării acesteia cu scop de exploatare sexuală, organizarea transportării și adăpostirii acesteia.

Prin urmare, acțiunile inculpatului corect au fost calificate în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Totodată, prima instanță neîntemeiat a dispus trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului, nefiind motivat de ce statul și societatea urmează să suporte cheltuielile admise în legătură cu restabilirea echității, în urma săvârșirii infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020 a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care

IORDAN Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal și condamnat, cu aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală la închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a desfășura activitate ce ține de transportul de persoane și gestionarea localurilor de agrement pe un termen de 5 (cinci) ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 8120 (opt mii una sută douăzeci) lei.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a statuat că prima instanță a făcut o constatare de fapt și de drept ce nu corespunde circumstanțelor în care a fost comisă fapta infracțională și nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În urma verificării probelor instanța de apel *a constatat* că:

IORDAN Dumitru în perioada 09 ianuarie 2018 – 25 ianuarie 2018, acționând în interesul grupului criminal organizat, compus din cetățeni a Republicii Moldova

MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru (condamnați prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 07.10.2019), grup stabil și statornic, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras și nivel de izolare de societate, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, având un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvârși mai multe infracțiuni, grup format cu scopul de a recruta, transporta, adăposti și primi persoane în scop de exploatare sexuală comercială, având intenția obținerii unui profit personal, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, în cadrul grupului având rolul de organizator și autor, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (2), alin. (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal trafic de ființe umane săvârșit asupra mai multor persoane de către mai multe persoane în următoarele circumstanțe:

La începutul lunii ianuarie 2018 IORDAN Dumitru, acționând în complicitate cu MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru, abuzând de poziția de vulnerabilitate, manifestată prin situația precară din punct de vedere a supraviețuirii sociale, întreținerea exclusivă a unui copil minor și lipsa surselor de venit, constituind un ansamblu de situații disperate care ar determina o persoană să accepte exploatarea sa, purtând discuții prin intermediul rețelelor de socializare, a recrutat-o pe XXXXX, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială, inducând-o, totodată, în eroare prin înșelăciune precum că va obține venituri mari, care i-ar permite în decurs de jumătate de an să procure un apartament.

În continuarea acțiunilor sale ilegale, urmărind realizarea intențiilor infracționale, IORDAN Dumitru, acționând în complicitate cu MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru au organizat transportarea lui XXXXX în mun. Chișinău iar ulterior primirea și adăpostirea acesteia în diferite apartamente închiriate de către MORARI Dumitru și MUȘINSCHI Nicolai în mun. Chișinău.

Ulterior, continuând acțiunile sale infracționale, în perioada de timp începând cu 09 ianuarie 2018 și până la 25.01.2018, IORDAN Dumitru, coordonând de la distanță acțiunile membrilor grupului criminal, acționând în complicitate cu MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru, au exploatat-o sexual pe XXXXX prin transportarea acesteia cu ajutorul automobilelor închiriate, la diferite locații din mun. Chișinău unde ultima presta servicii sexuale contra plată mai multor persoane iar mijloacele financiare obținute, erau încasate exclusiv de către MORARI Dumitru și MUȘINSCHI Nicolai și împărțite între ultimii și IORDAN Dumitru, iar Adrianei CIUMAC fiind achitat în total pentru prestarea serviciilor sexuale pentru perioada menționată numai suma de 1800 lei.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost calificate de instanța de apel în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal – *traficul de ființe umane, adică, recrutarea, transportarea, adăpostirea și primirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială, săvârșită prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat.*

În motivarea încadrării acțiunilor inculpatului instanța de apel a indicat că, recrutarea în scopul traficului de ființe umane presupune atragerea persoanelor prin selecționare într-o anumită activitate determinată de scopurile stipulate în art. 165 și art. 206 Cod penal. La recrutare nu are importanță împrejurările în care a avut loc

recrutarea: în locurile de odihnă, prin rețele neconvenționale, prin oferirea locurilor de muncă sau studii, prin încheierea unei căsătorii fictive etc.

Prin exploatare sexuală se înțelege impunerea persoanei la practicarea prostituției sau a altor acțiuni cu caracter sexual.

Prin exploatare sexuală comercială se înțelege activitate aducătoare de profituri, care are drept urmare majorarea activului patrimonial al făptuitorului sau altor persoane, exprimându-se în folosirea victimei prin constrângere în prostituție sau în industria pornografică.

Înșelăciunea constă în inducerea în eroare și păgubirea unei persoane prin prezentarea drept adevărate a unor fapte mincinoase sau inversate în scopul de a obține pentru sine sau pentru altcineva realizarea traficului de persoane.

Înșelăciunea ca metodă de săvârșire a infracțiunii se poate manifesta atât prin acțiuni active, care constau în comunicarea informațiilor false despre anumite circumstanțe sau fapte, cât și prin inacțiuni care rezidă în ascunderea, tănuirea circumstanțelor sau faptelor reale (de exemplu, false promisiuni pentru un loc de muncă legal, tănuirea condițiilor adevărate în care victima va fi forțată să muncească etc).

Astfel, abuzul de poziție de vulnerabilitate constă în utilizarea de către traficant a stării speciale în care se găsește o persoană datorită: d) situației sale precare din punct de vedere al supraviețuirii sociale; e) situației create de o sarcină, boală, infirmitate, deficiență fizică sau mintală; f) situației sale precare și ilegale legate de intrare sau ședere în țară, de tranzit sau destinație.

Starea de vulnerabilitate poate fi condiționată de diferiți factori cum ar fi: izolarea victimei, situația ei economică grea, psihică, afectarea familială sau lipsa resurselor sociale și altele.

Abuzarea de situația de vulnerabilitate a victimei constituie element al traficului, iar prin situația de vulnerabilitate a victimei urmează de înțeles orice tip de vulnerabilitate, fie ea psihică, afectivă, familială, socială sau economică. Se are în vedere ansamblul de situații disperate care poate face un om să accepte exploatarea sa.

În cazul infracțiunii de trafic de ființe umane unul din scopurile scopul urmărit de infractor este exploatarea sexuală comercială sau necomercială a victimei. În esență acțiunea de exploatare prevede afectarea discernământului victimei la exprimarea acordului de a practica prostituția, ceea ce se realizează prin amenințare, înșelăciune, abuzul de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere.

Spre deosebire de cazul traficului de ființe umane în cazul proxenetismului infractorul nu afectează aspectul volitiv al comportamentului persoanei care se va prostitua, acesta întreprinde acțiuni de îndemnare la prostituție, prin trezirea interesului unei persoane pentru aceasta prin propunerea, încurajarea, convingerea, înduplecarea, darea de sfaturi sau prin alte acțiuni având drept scop provocarea dorinței de a practica prostituția.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel *a constatat*, că IORDAN Dumitru prin acțiunile sale a recrutat-o pe CIUMAC Adriana în scopul exploatării ei sexuale, abuzînd de poziția de vulnerabilitate și înșelînd-o. Astfel, IORDAN Dumitru știa cu certitudine și în cadrul audierii confirmă faptul că cunoștea că CIUMAC Adriana se află în stare financiară precară, are un copil minor la întreținere, are un salariu mic, mama ei a decedat, tata nu locuiește cu dînsa, îl întreține și pe fratele său minor de 13

ani, fiind singură față de greutățile de viață. Astfel, cum reiese din discuția electronică anexată la materialele cauzei penale, inculpatul insista că victima are un salariu mizer și are probleme financiare și manipulînd-o cu aceasta, a convins-o să practice prostituția și ca urmare XXXXXX s-a concediat de la serviciu, ne avînd la cel moment careva surse de existență. În condiții în care XXXXX nu avea să fie în stare financiară precară, iar Iordan Dumitru ar fi propus acestei să practice prostituția de bună voie, victima nu avea să dea acordul.

Pentru atingerea intenției sale, inculpatul la 09.01.2018 a organizat transportarea părții vătămate din XXXXX în mun. Chișinău și adăpostirea acesteia în diferite apartamente din mun. Chișinău.

Mai mult cat atît, instanța de apel a conchis că IORDAN Dumitru a înșelat-o pe XXXXX privitor la faptul că aceasta în urma activității sale va putea în perioada de jumătate de an să câștige bani care să-i permite să procure un apartament, cu toate că cunoștea că aceasta nu este posibil. Acest fapt la fel se confirmă prin discuțiile electronice între inculpat și partea vătămată. Astfel, se observă intenția lui IORDAN Dumitru de a profita de starea de vulnerabilitate a lui XXXXX, acționînd intensiv și cu scop direct în vederea recrutării părții vătămate pentru exploatare sexuală. Dorind să realizeze intenția sa, IORDAN Dumitru a purces și la metoda înșelăciunii, asigurînd-o fals că în decurs de jumătate de an, XXXXX va putea să procure un apartament, știind cu certitudine că aceasta nu va fi posibil, inducînd astfel partea vătămată în eroare.

De către instanța de apel s-a reținut că, nu rezistă criticii argumentul primei instanțe că acțiunile coparticipanților MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru la fel au fost recalificate în baza art. 220 Codul penal, deoarece sentința în privința lor încă nu este definitivă, iar pe episodul în privința XXXXX, IORDAN Dumitru a avut cel mai activ rol și anume el a intrat în contact cu XXXXX și a întreprins măsuri necesare în vederea recrutării acesteia cu scop de exploatare sexuală, organizarea transportării și adăpostirii acesteia.

Cu referire la calificativul „săvârșită de un grup criminal organizat”, instanța de apel a considerat că întrunirea conceptului de „grup criminal organizat” a fost probată pe deplin, deoarece s-a dovedit existența legături strânse între inculpat, precum și alte persoane inclusiv nestabilite, care să ateste acțiuni în ansamblu și concrete la comiterea infracțiunii în cadrul grupului criminal organizat, că reprezintă o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.

Astfel, trăsăturile cumulative, caracteristice grupului criminal organizat sunt: stabilitatea grupului, organizarea în prealabil a membrilor grupului; scopul – de a comite una sau mai multe infracțiuni.

În speță, în opinia instanței de apel, a fost dovedită statornicia grupului și legăturile strânse permanente între membrii grupului, formele și metodele individuale, specifice ale activității acestuia.

Instanța de apel a reținut ca dovedită și cea de a doua trăsătură specifică grupului organizat – organizarea prealabilă a participanților, ceea ce presupune ca participanții nu doar să se înțeleagă privitor la săvârșirea în comun a infracțiunii, ci și să atingă și o anumită comunitate obiectivă și subiectivă în scopul săvârșirii în comun a infracțiunii.

La individualizarea pedepsei instanța de apel a ținut cont de circumstanțele reale și personale, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de persoana

inculpatului și circumstanțele cauzei, conchizând că restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului IORDAN Dumitru, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane, poate avea loc doar prin aplicarea unei pedepse penale sub formă de închisoare în limitele sancțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal.

5. Împotriva deciziei recursuri ordinare declară avocații BARGAN Alexandru și ZAMFIR Pavel, ambii în numele inculpatului.

5.1 Avocatul ZAMFIR Pavel în recursul declarat invocă eroarea de drept prevăzută de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită* – motivând că culpabilitatea lui IORDAN Dumitru în comiterea infracțiunii de trafic de persoane nu a fost confirmată, acțiunile acestuia fiind corect calificate ca proxenetism.

Astfel, instanța de apel a preluat poziția organului de urmărire penală, neîntemeiat și greșit a admis apelul procurorului, eronat interpretând unele circumstanțe și creând o situație artificială în privința reîncadrării faptei infracționale.

Constatarea instanței de apel că „*victima are un salariu mizer și are probleme financiare și manipulând-o cu aceasta, a convins-o să practice prostituția și ca urmare XXXXX s-a condat de la serviciu, ne având la cel moment careva surse de existență. În condițiile în care XXXXX nu avea să fie în stare financiară precară, iar IORDAN Dumitru ar fi propus acestei să practice prostituția de bună voie, victima nu avea să dea acordul*” nu corespunde adevărului, deoarece salariul de 5000 – 6000 lei, pe care îl avea lunar partea vătămată era unul decent, în raport cu salariul mediu lunar pe economie de 5600 lei.

Instanța de apel în nici un mod nu a redat situația reală a părții vătămate, care să coincidă cu cea descrisă în vederea calificării corecte a faptei. Mai mult, nu a fost constatată utilizarea de către traficant a stării speciale în care se găsea partea vătămată datorită situației sale precare din punct de vedere al supraviețuirii sociale (izolarea victimei, situația ei economică grea, starea psihică, afectarea familială sau lipsa de resurse sociale).

Afirmația că „*IORDAN Dumitru a înșelat-o pe XXXXX privitor la faptul că aceasta în urma activității sale va putea în perioada de jumătate de an să câștige bani care să-i permite să procure un apartament, cu toate că cunoștea că aceasta nu este posibil*” nu corespunde realității și nici nu este probată.

În nici un proces-verbal de audiere (25 ianuarie 2018, 07 februarie 2018 și 12 martie 2018), partea vătămată nu relatează referitor la promisiunea lui IORDAN Dumitru de a obține venituri suficiente de a procura apartament în perioadă de un an sau jumătate de an. Mai mult, inculpatul nu i-a explicat modalitatea de activitate și cuantumul plății pentru serviciile prestate (40%–60%), fiindu-i explicată deja de către MUȘINSCHII, MORARI și NOVAC, la venirea părții vătămate la Gara de Nord. Pe de altă parte, XXXXX, ca persoană matură, conștientă, sănătoasă fizic și mintal, angajată la SRL „Drexelmaier”, în XXXXX, la sigur cunoștea prețurile imobilelor în mun. Chișinău, ca să fie dusă în eroare despre posibilitatea iluzorie de a-și procura apartament timp de un an.

Nu există nici o probă, care ar confirma în mod echivoc și în afară de careva dubii, că inculpatul ar fi afectat discernământul părții vătămate prin realizarea amenințărilor, șantajului sau/și altor metode de constrângere. Or, din declarațiile părții

vătămate rezultă, că el doar i-a propus, adică a îndemnat-o și încurajat-o să se prostitueze, provocându-i dorința de a practica prostituția.

Calificarea făcută de instanța de apel este criticabilă și deoarece în descrierea faptei se indică la săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (2), alin. (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal trafic de ființe umane „săvârșit asupra mai multor persoane de către mai multe persoane”, fără a se regăsi și în calificarea oficială, iar prin probele administrate și-a găsit confirmare doar faptul că inculpatul este implicat în acțiuni de proxenetism numai în privința XXXXX.

De asemenea calificativul „grup criminal organizat”, nu și-a găsit confirmare, or atribuirea calității de organizator și autor, dar și membru activ al presupusului grup nu este probată, nefiind analizat rolul inculpatului și acțiunile acestuia în cadrul presupusului grup, or Iordan Dumitru a fost pus sub învinuire doar pentru comiterea unui singur epizod de infracțiune și el îl cunoștea numai pe MUȘINSCHII Nicolai, lipsind relațiile statornice dintre acesta cu ceilalți co-participanți, subordonarea, disciplina și s-a scurs un termen de timp restrâns de la determinarea părții vătămate să se prostitueze și până la venirea acesteia în mun. Chișinău (09 ianuarie 2018 și până la data de 25 ianuarie 2018).

Nu au fost administrate probe care ar fi confirmat că IORDAN Dumitru ar fi făcut parte din grupul criminal organizat, ar fi participat stabil la activitatea criminală desfășurată, ar fi avut un rol dinainte stabilit și ar fi cunoscut și cu alți membri și ar fi îndeplinit însărcinările acestuia.

Deci, prima instanță corect a constatat și analizat circumstanțele de fapt ale cauzei, probele prezentate și, respectiv, a încadrat just acțiunile inculpatului Iordan Dumitru în baza art. 220 alin. (2) Cod penal și se impune soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală – *admiterea recursul, casarea totală a hotărârii atacate și menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.*

5.2 Avocatul BARGAN Alexandru în cererea de recurs invocă erorile de drept prevăzute la pct. 6) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și la fel solicită soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, motivând că:

- IORDAN Dumitru nu a forțat partea vătămată în nici un mod de a practica această activitate ci doar i-a propus, pentru a îmbunătăți condițiile de trai;

- XXXXX nu se afla într-o stare disperată sau critică ce ar putea calificată ca stare de vulnerabilitate și după cum rezultă din conținutul discuției ultima a acceptat chiar din prima tentativă, propunerea lui IORDAN Dumitru de a practica această activitate pentru a obține venituri mai mari decât cele avute la locul de muncă din cadrul companiei „Draxelmaier”, și nu din motivul lipsei de surse bănești pentru întreținere;

- IORDAN Dumitru nu a oferit informații eronate și nu a înșelat partea vătămată, din start explicându-i în ce constă activitatea și nu a avut nici un alt rol decât acela de a o recruta. Faptul că dânsul nu a putut clarifica neînțelegerile dintre MUȘINSCHII Nicolai și MORARI Dumitru și partea vătămată este evident din conținutul discuției avute cu partea vătămată prin intermediul rețelei de socializare, fapt care inclusiv partea vătămată l-a conștientizat;

- intenția lui IORDAN Dumitru nu poate cuprinde și intențiile sau chiar acțiunile lui MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru deoarece ultimii erau zilnic în anturajul părții vătămate, iar inculpatul se afla în Federația Rusă la muncă și este clară imposibilitatea acestuia de a interveni și a influența în mod obiectiv acțiunile celor doi;

- fapta lui IORDAN Dumitru nu poate fi calificată datorită acțiunilor/inacțiunilor lui MUȘINSCHI Nicolai și MORARI Dumitru și nu poate fi supus răspunderii pentru acțiunile altor persoane;

- grupului criminal organizat nu se regăsește, iar fapta lui IORDAN Dumitru este rezultatul unei rugăminți spontane și nu o înțelegere prealabilă și lipsesc probe confirmătoarea a statorniciei reuniuni de persoane din care ar face parte și inculpatul;

- a fost greșit admis apelul și cât privește încasarea cheltuielilor de judecată, or, sumele indicate de către procuror constituie cheltuielile efectuate în cadrul urmăririi penale în scopul stabilirii și acumulării probelor necesare pentru confirmarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate lui, cheltuieli care țin de activitatea organului de urmărire penală și exercitarea de către acesta a competenței sale.

6. Referință, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus procurorul care pledează pentru inadmisibilitatea recursurilor ordinare, motivând că acestea sunt vădit neîntemeiate, or judecarea apelului a avut loc fără derogări și soluția adoptată de instanța de apel este motivată.

7. Colegiul Penal lărgit constată că recursurile ordinare au fost depuse în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 22 decembrie 2020, iar recursurile ordinare au fost înregistrate de instanța de recurs la 12 ianuarie 2021 și respectiv la 20 ianuarie 2021.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Din conținutul cererilor de recurs rezultă că recurenții, invocând temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, pledează pentru casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței deoarece apelul greșit a fost admis, motivând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând cele expuse în recursuri în raport cu soluția adoptată de instanța de apel, Colegiul Penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, însă erorile de drept admise de instanța de apel nu pot fi corectate în prezenta procedură, cazului fiindu-i incidentă soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală – judecând recursul, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel.

În acest sens Colegiul Penal lărgit menționează că soluția solicitată de recurenți nu poate fi acceptată, deoarece erorile judiciare ce rezultă din conținutul hotărârilor judecătorești nu pot fi reparate de instanța de recurs în prezenta procedură și deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și de a se pronunța asupra legalității sentinței primei instanțe, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale.

Cu referire la eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază – se

reține că acest temei de casare poate fi aplicat în cazul când nu s-a motivat întemeiat hotărârea judecătorească atât în fapt cât și în drept.

În speță, instanța de apel o făcut o motivare insuficientă și contradictorie, fiind prezentă eroarea de drept de la pct. 6) alin. 1) art. 427 Cod de procedură penală, ea rezultând din încălcarea prevederilor art. 24 și 101 Cod de procedură penală raportate la cele ale art. 414 Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală *instanța de apel, judecând apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei. Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.*

Relevant este de specificat în acest context și că, *hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

Deci, instanța de apel fiind investită să constate circumstanțe de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată la situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăție sau nevinovăție, încadrarea juridică a faptei săvârșite sau temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

În susținerea celor relatate supra, Colegiul Penal lărgit menționează că potrivit art. 414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

La caz, instanța de apel, judecând cauza, a dat o nouă apreciere probelor și a recalificat acțiunile inculpatului, întemeindu-și soluția pe probele examinate de prima instanță, fără a le cerceta în ședința de judecată, recunoscând vinovăția inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni mai grave decât prima instanță.

Astfel, în partea descriptivă a deciziei se indică că instanța de apel a verificat probele administrate în primă instanță și se reiterează conținutul acestora (f.d. 166-168, vol. III).

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată procurorul, în atribuțiile căruia intră sarcina probațiunii, nu a solicitat, în ședința instanței de apel, cercetarea nemijlocită a probelor din dosar, după ce prima instanță a dispus recalificarea acțiunilor inculpatului și condamnarea acestuia în baza art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal (f.d. 154, vol. III).

În acest context, instanța de apel a acceptat concluziile acuzării cu privire la vinovăția inculpatului, condamnându-l în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal, punând la baza noii hotărâri probe ce nu au constituit obiectul cercetării judecătorești în ședința instanței de apel cu respectarea principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității, astfel aducând atingere dreptului inculpatului la un proces echitabil (hotărârea CtEDO Popovici versus Republica Moldova din 27.11.2007).

Mai mult, Colegiul Penal lărgit constată că instanța de apel doar a enumerat probele administrate în prima instanță și a descris conținutul acestora (f.d. 166-168, vol. III), fără a face o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, fără a le da o apreciere în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, în speță lipsind careva concluzii în acest sens ale instanței de apel.

Colegiul Penal lărgit mai atestă și că instanța de apel a efectuat 2 constatări contradictorii ale circumstanțelor de fapt reținute în seama inculpatului. Inițial, instanța de apel a constatat că inculpatul a acționat împreună cu alte două persoane condamnate prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 07 octombrie 2019 (a se vedea § 1, f.d. 168, vol. III), iar ulterior că inculpatul a acționat de unul singur (a se vedea § 6, f.d. 170, vol. III).

Cu referire la eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală – faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită – se atestă că în cazul dat, instanța de recurs supune controlului chestiunea dacă faptelor stabilite de către instanțele de fond li s-a dat o încadrare juridică corectă.

În speță, starea de fapt reținută în seama inculpatului de către instanța de apel nu concordă cu cea de drept, instanța de apel reiterând erorile de drept expuse în rechizitoriu, fără a le face o analiză.

Astfel, instanța de apel, în partea introductivă a stării de fapt reținute, arată că IORDAN Dumitru a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (2), alin. (3), 46, 165 alin. (3) lit. a) Cod penal trafic de ființe umane **săvârșit asupra mai multor persoane**, însă descrie doar acțiuni infracționale săvârșite în privința unei singure părți vătămate. Tot în partea introductivă a stării de fapt reținute, instanța de apel indică la săvârșirea infracțiunii de trafic de ființe umane **de mai multe persoane** (lit. d) alin. (2) art. 165 Cod penal), dar califică acțiunile infracționale ca **trafic de ființe umane săvârșit de un grup criminal organizat** (lit. a) alin. (3) art. 165 Cod penal).

Totodată, instanța de apel, motivând întrunirea „grupului criminal organizat”, a depășit limitele învinuirii aduse, or acuzarea a arătat că, fac parte din grupul criminal organizat, inculpatul și cele două persoane condamnate prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 07 octombrie 2019, pe când instanța de apel a reținut că a fost dovedit *existența legături strânse între inculpat, precum și alte persoane inclusiv nestabilite* (a se vedea § 6, f.d. 171, vol. III), la materialele cauzei nefiind anexate acte ce ar confirma că pe rolul organului de urmărire penală s-ar afla cauze penale în privința unor persoane nestabilite ce ar avea apartenență la grupul criminal organizat din care se prezumă că face parte și IORDAN Dumitru. De asemenea, pentru această constatare instanța de apel nu a reținut concret probe care să confirme faptul dat și nu a constatat criteriile specifice grupului criminal organizat.

Mai mult, instanța de apel nu a motivat care sunt circumstanțele ce a determinat-o să conchidă că cele statuate de prima instanță, cu referire la lipsa elementelor laturii obiective a traficului de ființe umane, sunt neîntemeiate, iar conform jurisprudenței CtEDO dacă constatările înfăptuite de prima instanță nu sunt examinate de instanța ierarhic-superioară, trebuie considerate ca fapte stabilite (hotărârea Grădinar versus Republica Moldova).

Împrejurările menționate denotă că încălcările normelor de drept material și procedural admise de instanța de apel constituie erori de drept care nu pot fi corectate de instanța de recurs și impun soluția de admitere a recursurilor ordinare, casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate în cauză, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de avocații Alexandru Bargan și Pavel Zamfir, în numele inculpatului IORDAN Dumitru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *IORDAN Dumitru XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

IORDAN Dumitru XXXXX urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă a fost reținut în baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020 și dacă în privința acestuia nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau dacă acesta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 30 aprilie 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Guzun Ion

Boico Victor